

KNF

—
KOMISJA
NADZORU
FINANSOWEGO

**INDYWIDUALNE KONTA EMERYTALNE ORAZ
INDYWIDUALNE KONTA ZABEZPIECZENIA
EMERYTALNEGO W 2018 ROKU**

URZĄD KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO

WARSZAWA 2019

Departament Funduszy Inwestycyjnych i Funduszy Emerytalnych

Słowa kluczowe: INDYWIDUALNE KONTA EMERYTALNE, INDYWIDUALNE
KONTA ZABEZPIECZENIA EMERYTALNEGO, DODATKOWA FORMA
OSZCZĘDZANIA NA EMERYTURĘ

SPIS TREŚCI

SYNTEZA	5
1 PODSTAWOWE INFORMACJE O FUNKCJONOWANIU IKE ORAZ IKZE	8
2 IKE W 2018 ROKU.....	10
2.1 Struktura osób posiadających IKE według płci i wieku	10
2.2 Liczba IKE według instytucji finansowych	11
2.3 Wartość aktywów IKE.....	12
2.4 Wpłaty na IKE	13
2.5 Średni stan konta IKE	15
2.6 Liczba otwieranych IKE	16
2.7 Wyплаты, zwroty oraz wypłaty transferowe dotyczące IKE.....	17
2.7.1 Wypłaty z IKE	17
2.7.2 Zwroty z IKE	18
2.7.3 Wypłaty transferowe dotyczące IKE	20
3 IKZE W 2018 ROKU	22
3.1 Struktura osób posiadających IKZE według płci i wieku	22
3.2 Liczba IKZE według instytucji finansowych.....	23
3.3 Wartość aktywów IKZE	24
3.4 Wpłaty na IKZE.....	25
3.5 Średni stan konta IKZE.....	27
3.6 Liczba otwieranych IKZE.....	28
3.7 Wypłaty, zwroty oraz wypłaty transferowe dotyczące IKZE	29
3.7.1 Wypłaty z IKZE.....	29
3.7.2 Zwroty z IKZE.....	30
3.7.3 Transfery IKZE.....	31

SYNTEZA

Opracowanie zawiera zestawienie podstawowych informacji dotyczących indywidualnych kont emerytalnych (IKE) oraz indywidualnych kont zabezpieczenia emerytalnego (IKZE) przygotowane na podstawie danych przekazywanych do Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego przez instytucje finansowe prowadzące IKE oraz IKZE:

- zakłady ubezpieczeń,
- fundusze inwestycyjne zarządzane przez towarzystwa funduszy inwestycyjnych,
- podmioty prowadzące działalność maklerską,
- banki,
- dobrowolne fundusze emerytalne zarządzane przez powszechne towarzystwa emerytalne.

W przedmiotowym raporcie przedstawiono najistotniejsze zjawiska występujące na rynku IKE oraz IKZE w 2018 r.

Wybrane dane liczbowe dotyczące IKE w 2018 r. (obejmują wielkości za cały rok lub według stanu na koniec roku), w porównaniu do 2017 r., przedstawiają się następująco:

- IKE posiadało 995,7 tys. osób (na koniec 2017 r. 951,6 tys. osób), co stanowiło 5,8% liczby osób pracujących¹,
- wartość rynku IKE pod względem zgromadzonych aktywów wyniosła 8,7 mld zł (wzrost o 9,2% w porównaniu do stanu na koniec 2017 r.) - najwięcej aktywów IKE zgromadzono w funduszach inwestycyjnych (2,7 mld zł) i w zakładach ubezpieczeń (2,6 mld zł),
- wpływy środków pieniężnych do IKE wyniosły 1 588,1 mln zł (o 156,9 mln zł więcej niż w 2017 r.), z czego wartość wpłaconych składek wyniosła 1 404,7 mln zł (o 195,7 mln zł więcej niż w 2017 r.), a transfery z pracowniczych programów emerytalnych 183,5 mln zł (o 38,8 mln zł mniej niż w 2017 r.),
- wypływy środków pieniężnych z IKE osiągnęły wartość 542 mln zł (o 48,7 mln zł więcej niż w 2017 r.), z czego wypłaty to 216,5 mln zł (o 34,8 mln zł więcej niż w 2017 r.), zwroty - 325,2 mln zł (o 14,6 mln zł więcej niż w 2017 r.), transfery do pracowniczych programów emerytalnych - 0,4 mln zł (o 0,7 mln zł mniej niż w 2017 r.),
- wpłaty netto do IKE, czyli wpłaty nowych środków pomniejszone o wypłaty kwot wyniosły 1 046,1 mln zł (o 108,2 mln zł więcej niż w 2017 r.),
- powstało 95,9 tys. nowych IKE, o 0,9 tys. kont mniej niż w 2017 r. - najwięcej IKE założono w funduszach inwestycyjnych (65,6 tys. kont), a najmniej w dobrowolnych funduszach emerytalnych (0,9 tys. kont),
- 33,9 tys. osób zamknęło rachunki IKE w związku z całkowitym zwrotem środków (wzrost o 6,9%) - najwięcej w funduszach inwestycyjnych (16 tys. osób),

---

¹ Informacja o rynku pracy w czwartym kwartale 2018 r. (dane wstępne), Główny Urząd Statystyczny 25.02.2019 r.

- wypłatę jednorazową lub częściową środków z IKE zrealizowało 14,1 tys. osób (wzrost o 25,7%) - najwięcej w zakładach ubezpieczeń i funduszach inwestycyjnych (odpowiednio 5,1 tys. osób i 4,7 tys. osób),
- zdecydowana większość wypłat (96,8%) była realizowana w formule jednorazowej, a z możliwości wypłaty środków w ratach skorzystało jedynie 3,2% wypłacających środki z IKE (bez istotnej zmiany w stosunku do 2017 r.),
- wskaźnik liczby IKE, na które dokonywano wpłat do liczby ogółem funkcjonujących IKE wyniósł 33,8% (w 2017 r. 33%),
- wysokość średniej wpłaty na IKE wyniosła 4,2 tys. zł (w 2017 r. 3,9 tys. zł) - najwyższą wartość średniej wpłaty odnotowano w podmiotach prowadzących działalność maklerską (9,8 tys. zł), a najniższą w zakładach ubezpieczeń (3 tys. zł),
- przeciętna wartość środków zgromadzonych na IKE wyniosła na koniec 2018 r. 8,7 tys. zł (na koniec 2017 r. 8,4 tys. zł). Najwyższy przeciętny stan rachunku IKE posiadają oszczędzający w podmiotach prowadzących działalność maklerską - 44 tys. zł (na koniec 2017 r. 42,2 tys. zł), a najniższy w zakładach ubezpieczeń - 4,6 tys. zł (bez zmiany w porównaniu do stanu na koniec 2017 r.).

Wybrane dane liczbowe dotyczące IKZE w 2018 r. (obejmują wielkości za cały rok lub według stanu na koniec roku), w porównaniu do 2017 r., przedstawiają się następująco:

- IKZE posiadało 730,4 tys. osób (na koniec 2017 r. 689,9 tys. osób), co stanowiło 4,3% liczby osób pracujących¹,
- wartość rynku IKZE pod względem zgromadzonych aktywów wyniosła 2,3 mld zł (wzrost o 35,6% w porównaniu do stanu na koniec 2017 r.) - najwięcej aktywów IKZE zgromadzono w funduszach inwestycyjnych (1,1 mld zł),
- wpływy środków pieniężnych do IKZE z tytułu wpłaconych składek wyniosły 758,8 mln zł (o 150,6 mln zł więcej niż w 2017 r.),
- wpływy środków pieniężnych z IKZE osiągnęły poziom 52,4 mln zł (o 15 mln zł więcej niż w 2017 r.), z czego wypłaty to 4,4 mln zł (o 2,3 mln zł więcej niż w 2017 r.), a zwroty - 48 mln zł (o 12,6 mln zł więcej niż w 2017 r.),
- wpłaty netto na IKZE, czyli wpłaty nowych środków pomniejszone o wypłaty i zwroty kwot wyniosły w 2018 r. 706,4 mln zł (wzrost o 135,7 mln zł w porównaniu do 2017 r.),
- powstało 74,8 tys. nowych IKZE, o 12,2 tys. więcej niż w 2017 r. - najwięcej IKZE założono w funduszach inwestycyjnych (37,3 tys. kont), a najmniej w podmiotach prowadzących działalność maklerską (2,8 tys. kont),
- 20,1 tys. osób zamknęło rachunki IKZE w związku ze zwrotem środków – najwięcej w dobrowolnych funduszach emerytalnych (7,5 tys. kont), a najmniej w podmiotach prowadzących działalność maklerską (0,1 tys. kont),
- wypłatę środków z IKZE zrealizowało 0,6 tys. osób (wzrost o 51% w porównaniu do 2017 r.) – głównie w funduszach inwestycyjnych (0,3 tys. osób) i w zakładach ubezpieczeń (0,2 tys. osób),
- wskaźnik liczby IKZE, na które dokonywano wpłat do liczby ogółem funkcjonujących IKZE wyniósł 31,4% (w 2017 r. 28,7%),

- wysokość średniej wpłaty na IKZE wyniosła 3,3 tys. zł (w 2017 r. 3,1 tys. zł) - najwyższą wartość średniej wpłaty odnotowano w podmiotach prowadzących działalność maklerską (4,9 tys. zł), a najniższą w zakładach ubezpieczeń (2,7 tys. zł),
- przeciętna wartość środków zgromadzonych na IKZE wyniosła 3,2 tys. zł (na koniec 2017 r. 2,5 tys. zł). Najwyższy przeciętny stan rachunku IKZE posiadają oszczędzający w podmiotach prowadzących działalność maklerską (10,7 tys. zł), a najniższy w zakładach ubezpieczeń (1,4 tys. zł).

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 marca 2011 r. *o zmianie niektórych ustaw związanych z funkcjonowaniem systemu ubezpieczeń społecznych* (Dz. U. z 2011 r. Nr 75 poz. 398) Rada Ministrów jest zobowiązana, nie rzadziej niż co 3 lata, do dokonania przeglądu funkcjonowania systemu emerytalnego i przedłożenia Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej informacji o skutkach obowiązywania ww. ustawy wraz z propozycjami zmian. Następnym wnioskiem zawartym w pierwszym przeglądzie z 2013 r. było uproszczenie reguł związanych z ustalaniem wysokości maksymalnej rocznej wpłaty na IKZE oraz opodatkowanie wypłat z IKZE i wypłat na rzecz osób uprawnionych zryczałtowanym podatkiem dochodowym na poziomie 10%. Wprowadzenie tych zmian w życie w 2014 r. nie spowodowało jednak istotnego zwiększenia liczby otwieranych IKZE. W drugim przeglądzie funkcjonowania systemu emerytalnego z 2016 r. zarekomendowano stworzenie pracowniczych planów kapitałowych (PPK) o powszechnym i dobrowolnym dla oszczędzających charakterze. W 2019 r. Rada Ministrów dokona ponownego przeglądu funkcjonowania systemu emerytalnego.

W dniu 4 października 2018 r. Sejm uchwalił ustawę *o pracowniczych planach kapitałowych* (Dz.U. z 2018 r. poz. 2215), która w dniu 26 października 2018 r. została przyjęta przez Senat. Przedmiotowy akt prawny, implementujący w Polsce nowy system długoterminowego oszczędzania zakłada, że podmiot zatrudniający zawiera umowę o zarządzanie PPK z funduszami zdefiniowanej daty zarządzanymi przez jedno towarzystwo funduszy inwestycyjnych, powszechne towarzystwo emerytalne, pracownicze towarzystwo emerytalne albo zakład ubezpieczeń.

1 PODSTAWOWE INFORMACJE O FUNKCJONOWANIU IKE ORAZ IKZE

Indywidualne konta emerytalne oraz indywidualne konta zabezpieczenia emerytalnego są prowadzone na podstawie pisemnej umowy zawartej przez oszczędzającego:

- z funduszem inwestycyjnym,
- z podmiotem prowadzącym działalność maklerską o świadczenie usług polegających na wykonywaniu zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych i prowadzenie rachunku papierów wartościowych oraz rachunku pieniężnego,
- z zakładem ubezpieczeń w formie umowy ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym,
- z bankiem o prowadzenie rachunku bankowego,
- z dobrowolnym funduszem emerytalnym.

Prawo do wpłat na IKE lub IKZE przysługuje osobie, która ukończyła 16 lat

Zgodnie z przepisem art. 3 ust. 1 i 2 ustawy o IKE oraz IKZE, prawo do wpłat na IKE lub IKZE przysługuje osobie, która ukończyła 16 lat. Małoletni ma prawo do dokonywania wpłat na konto emerytalne tylko w roku kalendarzowym, w którym uzyskuje dochody z pracy wykonywanej na podstawie umowy o pracę i w wysokości nie przekraczającej tych dochodów. W przypadku osób, które osiągnęły wiek 55 lat i decydują się na założenie IKE, konieczne jest złożenie dodatkowego oświadczenia o niedokonaniu w przeszłości wypłaty środków zgromadzonych na IKE.

Wpłata na IKE jest opodatkowana, a wypłata zwolniona z podatku

Wpłata na IKE jest opodatkowana, a podatek pobierany jest od przychodu oszczędzającego, z którego pochodzi składka na IKE. Zwolnienie podatkowe przysługujące osobie oszczędzającej na IKE dotyczy podatku od zysków kapitałowych, jednak jest ograniczone limitem kwotowym dotyczącym wysokości wpłacanych środków oraz warunkiem posiadania przez oszczędzającego jednego IKE.

Wpłata na IKZE jest zwolniona z podatku, a wypłata opodatkowana

Z kolei w IKZE zwolnienie podatkowe polega na tym, że wpłaty na IKZE osoba oszczędzająca może odliczyć od podstawy opodatkowania. Tak jak w przypadku IKE, warunkiem skorzystania z odliczenia podatkowego jest posiadanie tylko jednego IKZE. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego ogłasza w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski" do końca roku kalendarzowego poprzedzającego rok, w którym będą dokonywane wpłaty na IKE lub wpłaty na IKZE, w drodze obwieszczenia, maksymalną wysokość kwoty wpłat na IKE lub IKZE w kolejnym roku. Po przekroczeniu kwoty określonej w ww. obwieszczeniu instytucja finansowa jest obowiązana do przekazania nadpłaconej kwoty w sposób określony w umowie o prowadzenie IKE lub IKZE. W przypadku IKE lub IKZE prowadzonego w ramach umowy ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym ograniczenie w postaci limitu kwoty wpłat, dotyczy części składki ubezpieczeniowej stanowiącej wpłatę na IKE lub IKZE.

Wypłata środków z IKE jest nieopodatkowana. Uprawnienia do wypłaty zgromadzonych środków na IKE przysługuje osobie po osiągnięciu 60 lat lub nabyciu uprawnień emerytalnych i ukończeniu 55 roku życia, jak również osobie uprawnionej na wypadek śmierci oszczędzającego na IKE.

Z dniem 15 stycznia 2014 r. obniżono stawkę i sposób opodatkowania wypłat z IKZE - od kwoty wypłat z IKZE(także wypłat na rzecz osoby uprawnionej na wypadek śmierci oszczędzającego) pobierany jest zryczałtowany podatek w wysokości 10% przychodu.

2 IKE W 2018 ROKU

Według stanu na dzień 31 grudnia 2018 r. IKE były prowadzone przez 57 instytucji finansowych:

- 14 zakładów ubezpieczeń na życie (na 26 zakładów ubezpieczeń na życie prowadzących działalność statutową),
- fundusze inwestycyjne zarządzane przez 18 towarzystw funduszy inwestycyjnych (na 61 działających towarzystw funduszy inwestycyjnych),
- 7 podmiotów prowadzących działalność maklerską (na 40 domów maklerskich działających na rynku i 9 banków prowadzących działalność maklerską),
- 7 banków komercyjnych (na 32 działające banki komercyjne), 4 banki spółdzielcze niezrzeszone oraz banki spółdzielcze zrzeszone w 2 bankach zrzeszających (na 549 działających banków spółdzielczych),
- dobrowolne fundusze emerytalne (DFE) zarządzane przez 5 powszechnych towarzystw emerytalnych (na 10 działających powszechnych towarzystw emerytalnych).

2.1 Struktura osób posiadających IKE według płci i wieku

Na koniec grudnia
2018 r.
funkcjonowało
995,7 tys. IKE

Na koniec grudnia 2018 r. funkcjonowało 995,7 tys. IKE (o 44,1 tys. kont więcej niż na koniec 2017 r.). Podobnie jak w latach poprzednich, wśród oszczędzających na IKE najbardziej liczną grupę oszczędzających stanowiły osoby w wieku ponad 60 lat, posiadające 285,8 tys. kont (28,7% wszystkich IKE). Najmniej IKE posiadały natomiast osoby w wieku do 30 lat - 32,6 tys. kont (3,3% wszystkich IKE).

Tabela 1. Liczba IKE w podziale na wiek i płeć (w szt.)

Kategoria wiekowa	2017			2018		
	kobiety	mężczyźni	razem	kobiety	mężczyźni	razem
do 30 lat	12 859	17 205	30 064	14 021	18 569	32 590
31-40 lat	79 649	89 849	169 498	75 170	85 751	160 921
41-50 lat	121 114	119 569	240 683	127 311	125 791	253 102
51-60 lat	141 052	114 807	255 859	145 109	118 108	263 217
powyżej 60	146 139	109 333	255 472	163 699	122 122	285 821
OGÓLEM	500 813	450 763	951 576	525 310	470 341	995 651

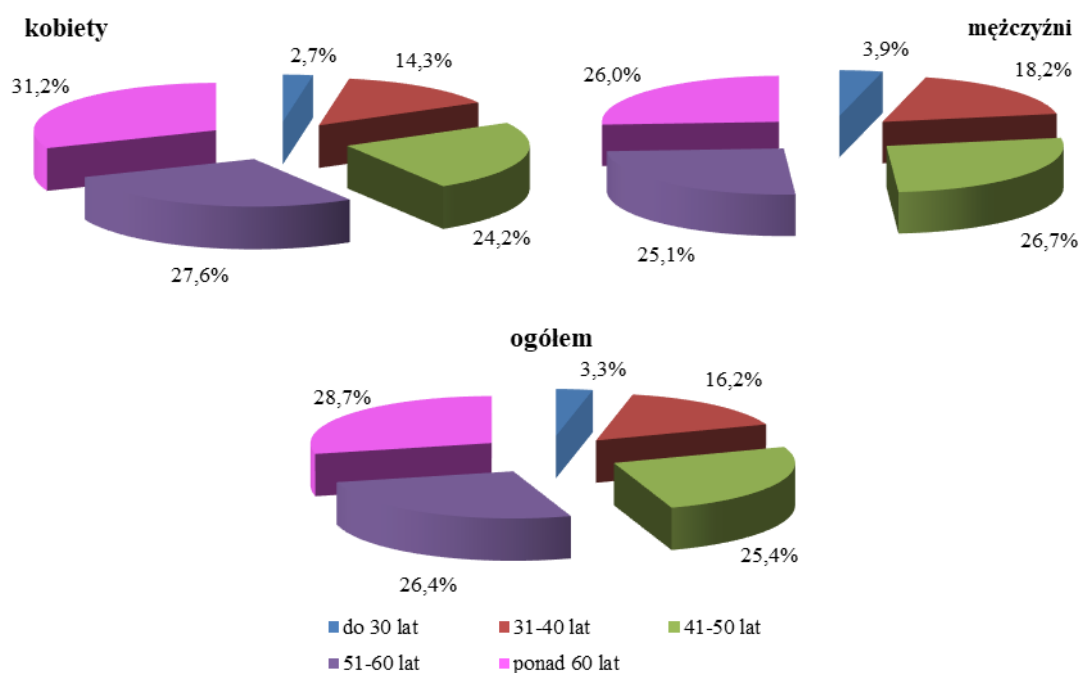
Źródło: Obliczenia własne

Prawie we wszystkich grupach wiekowych liczba IKE wzrosła, najbardziej w grupie osób w wieku ponad 60 lat o 30,3 tys. kont, a najmniej wśród osób w wieku do 30 lat – o 2,5 tys. kont. Jedynie w grupie wiekowej 31-40 lat zanotowano spadek liczby rachunków IKE o 8,6 tys. kont w porównaniu do 2017 r. W przypadku tej grupy wiekowej tendencja spadkowa utrzymuje się od 2012 r.

Z informacji przekazanych przez instytucje finansowe wynika, iż na koniec grudnia 2018 r. więcej IKE należało do kobiet niż mężczyzn (odpowiednio 525,3 tys., czyli 52,8% ogółu kont i 470,3 tys., czyli 47,2% ogółu kont). Dane liczbowe o poszczególnych grupach wiekowych i płci pokazują, że więcej mężczyzn w wieku do 40 lat posiada IKE, a więcej kobiet - w grupach starszych wiekowo. Wzrost liczby

funkcjonujących IKE zanotowano zarówno wśród kobiet (o 24,5 tys. kont), jak i mężczyzn (o 19,6 tys. kont).

Wykres 1. Oszczędzający na IKE według wieku i płci na koniec 2018 r.

Źródło: Obliczenia własne

2.2 Liczba IKE według instytucji finansowych

Najwięcej IKE na koniec grudnia 2018 r. funkcjonowało w zakładach ubezpieczeń (562,5 tys. kont), a najmniej w DFE (5,3 tys. kont). Poza DFE, które funkcjonują najkrócej (od 2012 r.), najmniej IKE, podobnie jak w latach wcześniejszych, było prowadzonych przez podmioty prowadzące działalność maklerską (32,6 tys. kont).

W 2018 r. liczba IKE wzrosła o 44,1 tys. kont

Tabela 2. Liczba IKE według instytucji finansowych

Instytucje finansowe prowadzące IKE	Liczba IKE (w szt.)			Zmiana (w %)	Udział w liczbie ogółem (w %)		
	2016	2017	2018		2016	2017	2018
Zakłady ubezpieczeń	571 111	568 518	562 476	-1,1	63,3	59,7	56,5
Fundusze inwestycyjne	236 278	275 796	316 996	14,9	26,2	29,0	31,8
Podmioty prowadzące działalność maklerską	27 615	30 418	32 584	7,1	3,1	3,2	3,3
Banki	64 031	71 922	78 288	8,9	7,1	7,6	7,9
Dobrowolne fundusze emerytalne	3 580	4 922	5 307	7,8	0,4	0,5	0,5
OGÓLEM	902 615	951 576	995 651	4,6	100,0	100,0	100,0

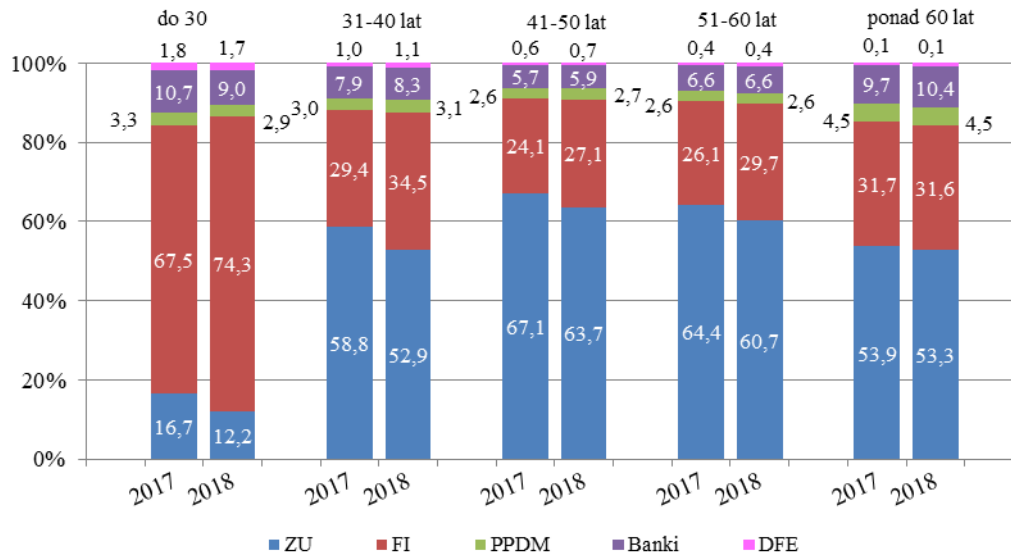
Źródło: Obliczenia własne

Wzrost liczby funkcjonujących IKE w 2018 r. o 44,1 tys. kont miał miejsce we wszystkich instytucjach finansowych prowadzących IKE, z wyjątkiem zakładów ubezpieczeń (spadek o ponad 6 tys. kont). Skala wzrostu była jednak różna - najwięcej kont przybyło w funduszach inwestycyjnych (wzrost o 41,2 tys. kont), a w pozostałych instytucjach, mających 11,7% udziału w rynku IKE wzrost liczby kont wyniósł 8,9 tys.

Analiza struktury IKE, pod względem rodzaju prowadzących je instytucji finansowych i wieku osób posiadających IKE, wykazuje na koniec 2018 r. spadek udziału zakładów ubezpieczeń w rynku, głównie na korzyść funduszy inwestycyjnych. Powyższa tendencja dotyczy osób w większości grup wiekowych posiadających IKE. Wyjątkiem jest grupa wiekowa ponad 60 lat, gdzie spadek zanotowały głównie zakłady ubezpieczeń (o 0,6 p.p.), jak i marginalnie fundusze inwestycyjne (o 0,1 p.p.) - na korzyść banków (wzrost o 0,7 p.p.).

W grupach wiekowych do 60 lat spada udział liczby IKE w zakładach ubezpieczeń, na korzyść udziału funduszy inwestycyjnych

Wykres 2. Struktura liczby IKE według instytucji finansowych i wieku oszczędzających (w %)

Źródło: Obliczenia własne

2.3 Wartość aktywów IKE

Wartość aktywów zgromadzonych na IKE na koniec 2018 r. wyniosła na poziomie zagregowanym 8,7 mld zł i wzrosła o 0,7 mld zł w stosunku do stanu na koniec 2017 r. (wzrost o 9,2%).

Tabela 3. Aktywa IKE według instytucji finansowych

Instytucje finansowe prowadzące IKE	Wartość IKE (w tys. zł)			Zmiana (w %)
	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2018	2018/2017
Zakłady ubezpieczeń	2 283 011	2 591 891	2 582 688	-0,4
Fundusze inwestycyjne	1 995 158	2 446 957	2 724 667	11,3
Podmioty prowadzące działalność maklerską	1 075 628	1 285 103	1 434 683	11,6
Banki	1 266 112	1 581 246	1 886 458	19,3
Dobrowolne fundusze emerytalne	35 588	56 132	62 657	11,6
OGÓLEM	6 655 497	7 961 329	8 691 153	9,2

Źródło: Obliczenia własne

Kwotowo najbardziej wzrosła wartość aktywów IKE w bankach i funduszach inwestycyjnych

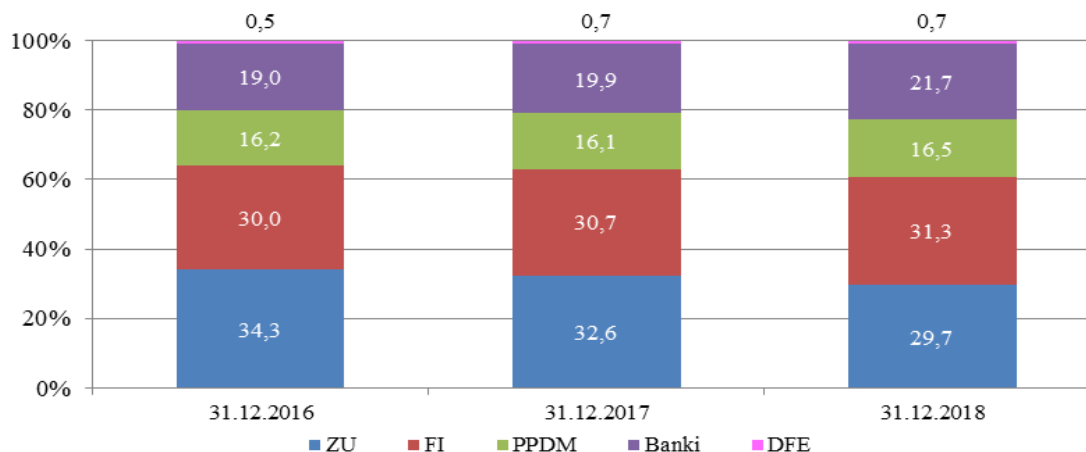
Wzrost wartości aktywów, w porównaniu do stanu na koniec 2017 r., dotyczył prawie wszystkich instytucji finansowych, lecz skala wzrostu była zróżnicowana. Kwotowo najbardziej wzrosła wartość aktywów w bankach (wzrost o 305,2 mln zł) i w funduszach inwestycyjnych (wzrost o 277,7 mln zł), a najmniej w dobrowolnych funduszach

emerytalnych (wzrost o 6,5 mln zł). Instytucjami, w których nastąpił spadek wartości zgromadzonych na IKE aktywów o 9,2 mln zł, były natomiast zakłady ubezpieczeń.

Na koniec 2018 r. odnotowano nieznaczne zmiany w udziale poszczególnych rodzajów instytucji finansowych zarządzających IKE (mierzoną wartością zgromadzonych aktywów). Wzrósł udział banków (o 1,8 p.p.), funduszy inwestycyjnych (o 0,6 p.p.) i podmiotów prowadzących działalność maklerską (o 0,4 p.p.), natomiast spadł udział zakładów ubezpieczeń (o 2,9 p.p.)

Na koniec 2018 r. 61% aktywów IKE było w zakładach ubezpieczeń i w funduszach inwestycyjnych

Wykres 3. Struktura aktywów IKE według instytucji finansowych (w %)

Źródło: Obliczenia własne

2.4 Wpłaty na IKE

Limit rocznych wpłat na IKE (zgodnie z treścią Obwieszczenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej) obowiązujący w 2017 r. to 12 789 zł, a w 2018 r. - 13 329 zł.

W 2018 r. posiadacze IKE wpłacili na konta kwotę 1 404,7 mln zł, wyższą o 195,7 mln zł od kwoty wpłaconej w 2017 r. W 2018 r. zwiększyła się również średnia kwota wpłacona na pojedyncze konto IKE, o 0,3 tys. zł, czyli do poziomu 4,2 tys. zł (w 2017 r. 3,9 tys. zł).

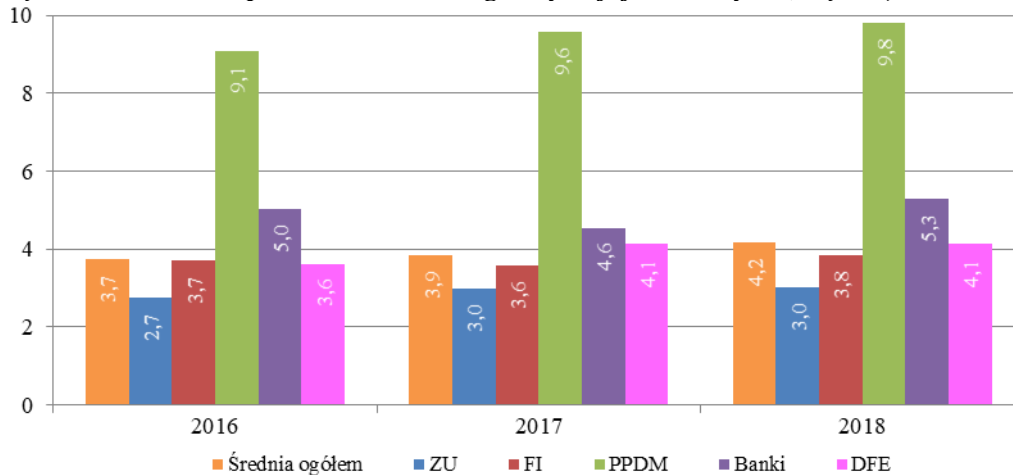
Najwyższy wzrost średniej wpłaty na IKE w 2018 r. zanotowano w bankach (o 0,7 tys. zł). W funduszach inwestycyjnych i w podmiotach prowadzących działalność maklerską wzrost średniej wpłaty wyniósł 0,2 tys. zł. W pozostałych instytucjach: zakładach ubezpieczeń i DFE średnia wpłata pozostała na poziomie z 2017 r.

Posiadacze IKE w podmiotach prowadzących działalność maklerską dokonywali w 2018 r. najwyższych wpłat - średnio 9,8 tys. zł., zaś najniższych - w zakładach ubezpieczeń (3 tys. zł).

Zwolnienie podatkowe przysługujące osobie oszczędzającej na IKE dotyczy podatku od zysków kapitałowych

Statystyczny oszczędzający na IKE wpłacił na swoje konto kwotę 4,2 tys. zł

Wykres 4. Średnia wpłata na IKE według instytucji finansowych (w tys. zł)

Zdecydowanie wyższe składki wpłacają posiadacze IKE w podmiotach prowadzących działalność maklerską

Źródło: Obliczenia własne

Liczba IKE, na które dokonano wpłat w 2018 r. wyniosła 336,1 tys. kont, co oznacza nominalny wzrost w skali roku o 22,1 tys. kont. (w ujęciu procentowym - wzrost o 7%). Zwiększenie liczby IKE zasilanych wpłatami przez posiadaczy tych kont dotyczyło prawie wszystkich instytucji, z wyjątkiem zakładów ubezpieczeń (spadek o 9,2 tys. kont). Największy wzrost liczby tych kont miał miejsce w funduszach inwestycyjnych (o 17,8 tys. kont) i w bankach (o 11,5 tys. kont).

Tabela 4. IKE zasilane wpłatami według instytucji finansowych

Instytucje finansowe prowadzące IKE	Liczba IKE zasilanych wpłatami (w szt.)			Zmiana (w %)	Wartość wpłat na IKE (w tys. zł)			Zmiana (w %)
	2016	2017	2018	2018/2017	2016	2017	2018	2018/2017
Zakłady ubezpieczeń	135 931	131 229	122 066	-7,0	373 592	392 269	367 643	-6,3
Fundusze inwestycyjne	89 656	106 652	124 439	16,7	332 002	380 394	476 691	25,3
Podmioty prowadzące działalność maklerską	15 667	18 062	19 723	9,2	142 619	173 044	193 752	12,0
Banki	41 748	55 450	66 914	20,7	210 007	252 490	354 476	40,4
Dobrowolne fundusze emerytalne	1 999	2 599	2 933	12,9	7 252	10 751	12 111	12,6
OGÓLEM	285 001	313 992	336 075	7,0	1 065 472	1 208 948	1 404 673	16,2

Źródło: Obliczenia własne

W 2018 r. 33,8% IKE zostało zasilonych wpłatami

Odsetek kont aktywnych na rynku, czyli takich, na które dokonano przynajmniej jednej wpłaty w okresie sprawozdawczym, w 2018 r. wyniósł 33,8% i wzrósł o 0,8 p.p. w porównaniu do 2017 r. Najwyższy odsetek takich kont odnotowano w bankach (85,5%), gdzie również najbardziej wzrósł wskaźnik kont aktywnych (o 8,4 p.p.). Zakłady ubezpieczeń były instytucjami, w których udział kont, na które dokonano przynajmniej jednej wpłaty w analizowanym okresie z kolei obniżył się (o 1,4 p.p.).

Tabela 5. Wskaźnik aktywnych IKE według instytucji finansowych (w %)

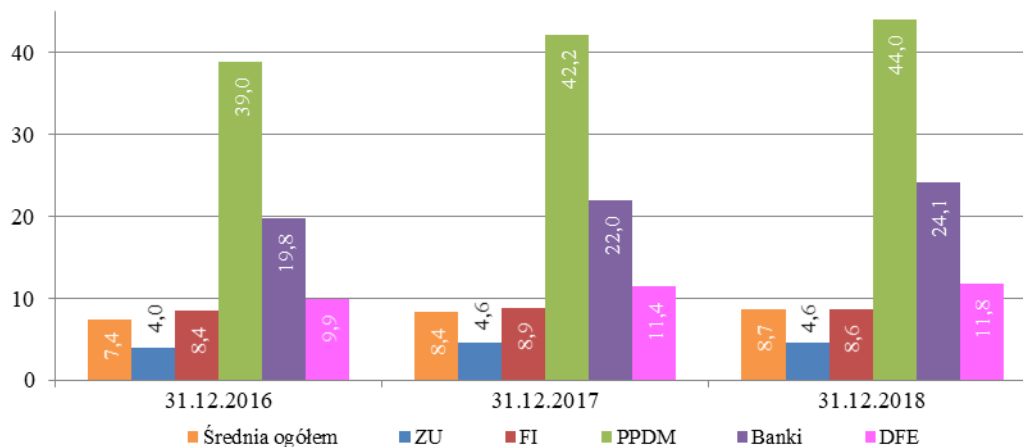
Instytucje finansowe prowadzące IKE	2016	2017	2018	Zmiana 2018/2017 (w p.p.)
Zakłady ubezpieczeń	23,8	23,1	21,7	-1,4
Fundusze inwestycyjne	37,9	38,7	39,3	0,6
Podmioty prowadzące działalność maklerską	56,7	59,4	60,5	1,1
Banki	65,2	77,1	85,5	8,4
Dobrowolne fundusze emerytalne	55,8	52,8	55,3	2,5
OGÓLEM	31,6	33,0	33,8	0,8

Źródło: Obliczenia własne

2.5 Średni stan konta IKE

Na koniec 2018 r. oszczędzający na IKE zgromadził na swoim koncie przeciętnie kwotę 8,7 tys. zł (na koniec 2017 r. 8,4 tys. zł).

Wykres 5. Średnia wartość rachunku IKE według instytucji finansowych (w tys. zł)

Najwyższe średnie aktywa zgromadzili posiadacze IKE w podmiotach prowadzących działalność maklerską, a najniższe w zakładach ubezpieczeń

Źródło: Obliczenia własne

W podziale na instytucje finansowe prowadzące IKE, najwyższe aktywa zgromadziły osoby posiadające rachunki w podmiotach prowadzących działalność maklerską (44 tys. zł), zaś najniższe - osoby oszczędzające w zakładach ubezpieczeń (4,6 tys. zł). Osoby, które wybrały umowy o prowadzenie IKE w DFE (funkcjonujących najkrócej na rynku) zgromadzili przeciętnie 11,8 tys. zł.

2.6 Liczba otwieranych IKE

W 2018 r. zostało otwartych 95,9 tys. nowych IKE, o 0,9 tys. kont mniej niż w 2017 r.

Tabela 6. Liczba otwartych IKE według instytucji finansowych

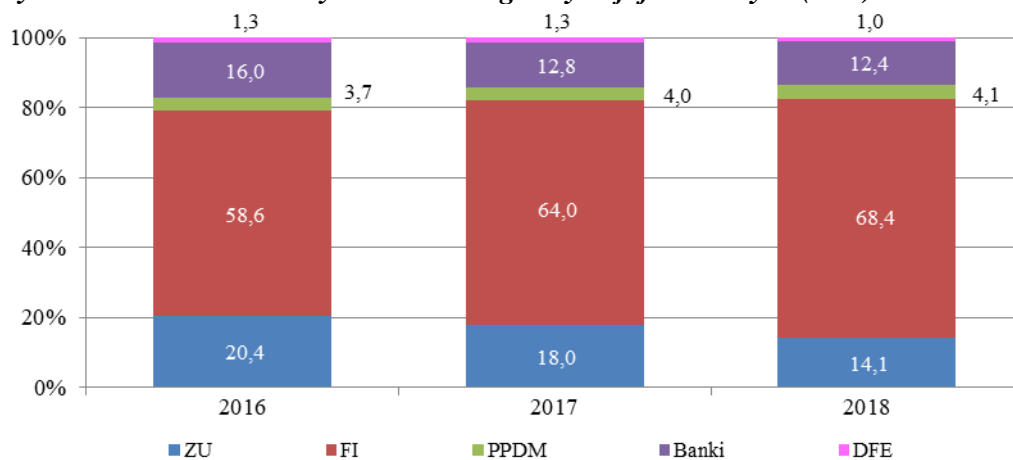
Instytucje finansowe prowadzące IKE	Liczba otwartych IKE (w szt.)			Zmiana (w %)
	2016	2017	2018	2018/2017
Zakłady ubezpieczeń	18 841	17 394	13 548	-22,1
Fundusze inwestycyjne	54 208	61 917	65 569	5,9
Podmioty prowadzące działalność maklerską	3 398	3 851	3 943	2,4
Banki	14 783	12 381	11 901	-3,9
Dobrowolne fundusze emerytalne	1 240	1 230	933	-24,1
OGÓLEM	92 470	96 773	95 894	-0,9

Źródło: Obliczenia własne

W 2018 r. większość instytucji finansowych prowadzących IKE otworzyło mniej nowych kont niż w 2017 r. Największy spadek liczby otwieranych IKE zanotowały zakłady ubezpieczeń (o 3,9 tys. kont). Fundusze inwestycyjne utrzymując dominującą pozycję w liczbie nowootwartych IKE – 65,6 tys. kont, zanotowały również istotny wzrost liczby nowych kont, w porównaniu do 2017 r. (o 3,7 tys. kont).

Zarówno w 2017 r., jak i w 2018 r. najchętniej zawierano umowy o prowadzenie IKE w funduszach inwestycyjnych

Wykres 6. Struktura otwartych IKE według instytucji finansowych (w %)

Źródło: Obliczenia własne

W strukturze otwartych IKE w podziale na instytucje finansowe, w 2018 r. w porównaniu do 2017 r., widoczne jest zmniejszenie udziału zakładów ubezpieczeń, banków i dobrowolnych funduszy emerytalnych na rzecz funduszy inwestycyjnych i podmiotów prowadzących działalność maklerską.

Wśród 95,9 tys. IKE otwartych w 2018 r., 89,8 tys. kont to IKE założone po raz pierwszy (w 2017 r. 89,6 tys. kont). W przypadku pozostałych 6,1 tys. kont, były to umowy zawarte w związku z dokonaniem transferu z innego IKE (2,2 tys. kont, wzrost o 0,2 tys. w porównaniu do 2017 r.) lub z pracowniczego programu emerytalnego (3,9 tys. kont, spadek o 1,3 tys. kont w porównaniu do 2017 r.).

2.7 Wyплаты, zwroty oraz wypłaty transferowe dotyczące IKE

2.7.1 Wypłaty z IKE

Wypłata środków zgromadzonych na IKE zgodnie z przepisem art. 34 ust. 1 pkt 1 ustawy o IKE oraz IKZE następuje:

- 1) na wniosek oszczędzającego po osiągnięciu przez niego 60 lat lub nabyciu uprawnień emerytalnych i ukończeniu 55 roku życia oraz spełnieniu jednego z warunków:
  - a) dokonywania wpłat na IKE co najmniej w 5 dowolnych latach kalendarzowych,
  - b) dokonania ponad połowy wartości wpłat nie później niż na 5 lat przed dniem złożenia przez oszczędzającego wniosku o dokonanie wypłaty,
- 2) na wniosek osób uprawnionych do środków zgromadzonych na IKE zmarłego oszczędzającego.

Wypłata środków z IKE jest nieopodatkowana

Od kwoty wypłat z IKE (także wypłat na rzecz osoby uprawnionej na wypadek śmierci oszczędzającego) nie jest pobierany podatek.

Od 2009 r. posiadacze IKE lub osoby uprawnione do wypłaty po śmierci oszczędzającego na IKE mają możliwość wypłaty w ratach zgromadzonych na IKE środków (przepis art. 34 ust. 2 ustawy o IKE oraz IKZE). Z możliwości wypłaty w ratach skorzystało w 2018 r. 449 osób (w 2017 r. 276 osób).

Tylko 3,2 % osób dokonujących wypłaty z IKE wybrało sposób wypłaty w ratach

Dominującą formą wypłaty środków z IKE pozostaje wypłata jednorazowa, z której w 2018 r. skorzystało 13,7 tys. osób (w 2017 r. 11 tys. osób).

Tabela 7. Wypłaty ogółem (jednorazowe i w ratach) z IKE według instytucji finansowych

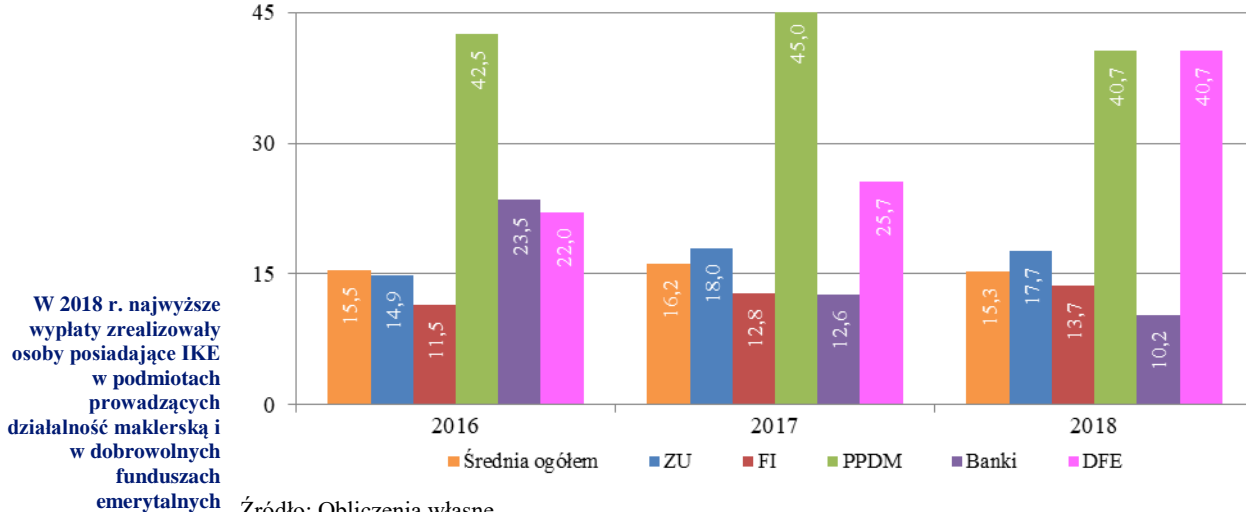
Instytucje finansowe prowadzące IKE	Liczba wypłat z IKE (w szt.)			Zmiana (w %)	Wartość dokonanych wypłat (w tys. zł)			Zmiana (w %)
	2016	2017	2018	2018/2017	2016	2017	2018	2018/2017
Zakłady ubezpieczeń	4 163	4 678	5 111	9,3	62 067	84 034	90 232	7,4
Fundusze inwestycyjne	4 049	3 879	4 654	20,0	46 405	49 836	63 702	27,8
Podmioty prowadzące działalność maklerską	409	423	559	32,2	17 381	19 053	22 728	19,3
Banki	958	2 240	3 786	69,0	22 475	28 161	38 764	37,7
Dobrowolne fundusze emerytalne	6	23	26	13,0	132	590	1 058	79,3
OGÓLEM	9 585	11 243	14 136	25,7	148 460	181 673	216 484	19,2

Źródło: Obliczenia własne

Relacja liczby wypłat z IKE do ogólnej liczby funkcjonujących IKE wyniosła w 2018 r. 1,4% (w 2017 r. - 1,2%). W przekroju instytucjonalnym wyraźnie wyższy poziom od ogólnego wskaźnika wykazały banki (4,8%), zaś najniższy dobrowolne fundusze emerytalne (0,5%).

Osoby, które zakończyły w 2018 r. oszczędzanie na cele emerytalne za pośrednictwem IKE lub osoby uprawnione, które dokonały wypłaty po śmierci oszczędzającego na IKE, przeciętnie otrzymały w 2018 r. ogółem, czyli bez podziału na rodzaj wypłaty, kwotę 15,3 tys. zł (o 0,9 tys. zł mniej niż w 2017 r.). Najwyższą przeciętną wypłatę zrealizowali posiadacze IKE w podmiotach prowadzących działalność maklerską i w dobrowolnych funduszach emerytalnych (40,7 tys. zł), zaś najniższą w bankach (10,2 tys. zł).

Wykres 7. Przeciętna wypłata z IKE według instytucji finansowych (w tys. zł)

Źródło: Obliczenia własne

2.7.2 Zwroty z IKE

Zgodnie z przepisem art. 37 ust. 1 ustawy o IKE oraz IKZE, oszczędzający na IKE mają możliwość dokonania zwrotu zgromadzonych środków. Zwrot środków zgromadzonych na IKE następuje w przypadku, gdy umowa o prowadzenie IKE została wypowiedziana przez którąkolwiek ze stron lub wygasła z innych przyczyn (np. oszczędzający odstąpił od umowy). Równoznacznie ze zwrotem traktuje się pozostawienie środków zgromadzonych na IKE, jeżeli umowa o prowadzeniu IKE wygasła, a nie zostały spełnione warunki do dokonania wypłaty lub wypłaty transferowej.

Dyspozycja zwrotu środków z IKE skutkuje konsekwencjami podatkowymi

Instytucja finansowa przed dokonaniem zwrotu jest zobowiązana do potrącenia zryczałtowanego 19% podatku od dochodu oszczędzającego na IKE. Wskazany dochód obliczony jest jako różnica między kwotą stanowiącą wartość środków zgromadzonych na IKE a sumą wpłat na to konto. Jednocześnie w przypadku, gdy na IKE oszczędzającego przyjęto transfer z ppe, instytucja finansowa przed dokonaniem zwrotu jest zobowiązana do przekazania do ZUS kwoty stanowiącej 30% sumy składek podstawowych wpłaconych do ppe, ewidencjonowanej na koncie ubezpieczonego.

W wyniku całkowitego zwrotu środków zgromadzonych na IKE zamknięto w 2018 r. 33,9 tys. kont

Instytucje finansowe prowadzące IKE zrealizowały w 2018 r. 33,9 tys. dyspozycji zwrotu całości środków zgromadzonych na IKE o wartości 271,3 mln zł. Oznacza to wzrost zarówno liczby zwrotów, jak i wartości zwróconych aktywów IKE w skali roku w ujęciu zagregowanym odpowiednio o 2,2 tys. liczby zwrotów i o 5,1 mln zł zwróconych kwot.

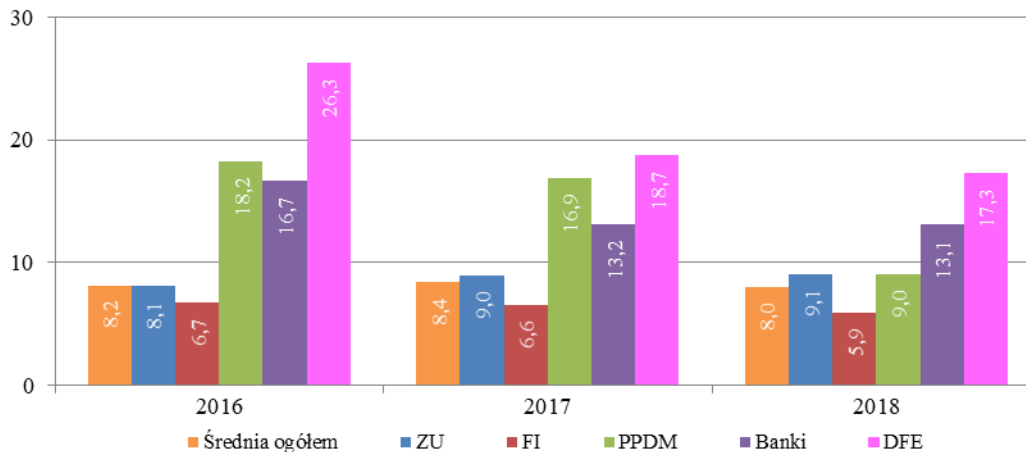
Tabela 8. Całkowite zwroty z IKE według instytucji finansowych

Instytucje finansowe prowadzące IKE	Liczba zwrotów jednorazowych z IKE (w szt.)			Zmiana (w %)	Wartość całkowitych zwrotów dokonanych z IKE (w tys. zł)			Zmiana (w %)
	2016	2017	2018		2016	2017	2018	
Zakłady ubezpieczeń	16 231	14 731	13 843	-6,0	131 632	131 862	125 968	-4,5
Fundusze inwestycyjne	13 097	13 928	15 966	14,6	87 887	91 529	94 760	3,5
Podmioty prowadzące działalność maklerską	504	524	899	71,6	9 171	8 870	8 101	-8,7
Banki	1 502	2 391	3 043	27,3	25 025	31 453	39 889	26,8
Dobrowolne fundusze emerytalne	118	134	149	11,2	3 103	2 509	2 575	2,6
OGÓLEM	31 452	31 708	33 900	6,9	256 818	266 223	271 293	1,9

Źródło: Obliczenia własne

W związku z realizacją dyspozycji całkowitego jednorazowego zwrotu środków, najwięcej IKE, w podziale na rodzaj instytucji, zamknięto w funduszach inwestycyjnych i zakładach ubezpieczeń (odpowiednio 16 tys. i 13,8 tys. kont), a wartość zwrotów na poziomie zagregowanym wyniosła odpowiednio 94,8 mln zł i 126 mln zł. Osoba rezygnująca z oszczędzania na IKE otrzymała przeciętnie kwotę 8 tys. zł (o 0,4 tys. zł niższą niż w 2017 r.). Najwyższą przeciętną kwotę zwrotu otrzymali rezygnujący z IKE w dobrowolnych funduszach emerytalnych (17,3 tys. zł), a najniższą w funduszach inwestycyjnych (5,9 tys. zł).

Wykres 8. Przeciętny zwrot z IKE według instytucji finansowych (w tys. zł)

Źródło: Obliczenia własne

Od 1 stycznia 2009 r. ustawodawca umożliwił oszczędzającym na IKE wystąpienie z wnioskiem o częściowy zwrot, pod warunkiem, że środki te pochodziły z wpłat na IKE, a nie z transferu środków z pracowniczego programu emerytalnego. Posiadacze IKE mogą zlecać instytucjom finansowym prowadzącym IKE dokonanie częściowych zwrotów środków zgromadzonych na rachunkach IKE (przepis art. 37 ust. 1a ustawy o IKE oraz IKZE). Instytucje finansowe są zobowiązane, przed dokonaniem częściowego zwrotu środków zgromadzonych na IKE, do odliczenia zryczałtowanego podatku od dochodu z tytułu częściowego zwrotu.

Z możliwości dokonania częściowego zwrotu środków zgromadzonych na IKE z każdym rokiem korzysta coraz więcej osób. W 2018 r. na częściowe zwroty

Na częściowy zwrot środków zgromadzonych na IKE zdecydowało się w 2018 r. 6,7 tys. osób

zdecydowało się 6,7 tys. osób. Wartość tych zwrotów osiągnęła poziom 53,9 mln zł (w 2017 r. było to 6 tys. osób i wartość zwrotów wyniosła 44,3 mln zł). Posiadacz IKE realizujący częściowy zwrot z IKE otrzymał w 2018 r. przeciętnie 8 tys. zł (w 2017 r. - 7,4 tys. zł.).

2.7.3 Wyплаты transferowe dotyczące IKE

Na IKE przyjęto
8 tys. transferów
z ppe o wartości
183,5 mln zł

Zgodnie z przepisem art. 35 ust. 1 i 2 ustawy o IKE oraz IKZE, wypłata transferowa dokonywana jest pomiędzy instytucjami finansowymi działającymi w obrębie III filaru systemu emerytalnego. Zgromadzone na IKE środki pozostają nadal w III filarze, mogą być jednak przeniesione na wniosek oszczędzającego lub na wniosek osób uprawnionych (w przypadku śmierci oszczędzającego), zarówno do innej instytucji finansowej prowadzącej IKE, jak i do pracowniczego programu emerytalnego (dalej: ppe).

Tabela 9. Transfery do IKE według instytucji finansowych

Instytucje finansowe prowadzące IKE	z IKE (w szt.)			z ppe (w szt.)			z IKE (kwoty w tys. zł)			z ppe (kwoty w tys. zł)		
	2016	2017	2018	2016	2017	2018	2016	2017	2018	2016	2017	2018
Zakłady ubezpieczeń	173	163	199	2 626	4 091	3 552	2 619	3 473	4 414	4 091	68 858	55 192
Fundusze inwestycyjne	666	697	738	3 184	3 364	3 128	14 898	21 667	24 080	3 364	89 594	87 904
Podmioty prowadzące działalność maklerską	326	356	355	309	341	304	9 637	10 070	13 682	341	9 764	11 690
Banki	1 245	290	346	1 258	1 734	900	30 657	9 952	13 680	1 734	47 642	25 554
Dobrowolne fundusze emerytalne	121	201	179	142	151	113	2 123	4 334	3 743	151	6 373	3 112
OGÓLEM	2 531	1 707	1 817	7 519	9 681	7 997	59 934	49 496	59 599	9 681	222 231	183 452

Źródło: Obliczenia własne

W 2018 r. przyjęto na IKE łącznie 9,8 tys. transferów z innych IKE oraz ppe (o 13,8% mniej niż w 2017 r.). Najwięcej transferów z IKE na IKE wpłynęło do funduszy inwestycyjnych (40,6%), natomiast najwięcej transferów z ppe do zakładów ubezpieczeń (44,4%).

Tabela 10. Transfery z IKE według instytucji finansowych

Instytucje finansowe prowadzące IKE	na IKE (w szt.)			do ppe (w szt.)			na IKE (kwoty w tys. zł)			do ppe (kwoty w tys. zł)		
	2016	2017	2018	2016	2017	2018	2016	2017	2018	2016	2017	2018
Zakłady ubezpieczeń	467	575	593	6	5	4	8 488	15 257	12 770	73	30	77
Fundusze inwestycyjne	699	678	649	7	80	29	19 104	22 812	25 803	385	964	170
Podmioty prowadzące działalność maklerską	108	134	99	0	0	0	4 358	5 260	4 836	0	0	0
Banki	152	188	194	1	3	3	5 126	6 359	7 756	11	94	120
Dobrowolne fundusze emerytalne	11	20	35	0	0	0	260	425	813	0	0	0
OGÓLEM	1 437	1 595	1 570	14	88	36	37 336	50 113	51 978	469	1 088	367

Źródło: Obliczenia własne

W 2018 r. dokonano 1,6 tys. transferów na inne IKE, najwięcej w funduszach inwestycyjnych i zakładach ubezpieczeń (79,1%). Spośród 36 transferów z IKE do pracowniczego programu emerytalnego w 2018 r., większość zrealizowały fundusze inwestycyjne (80,6%).

Z IKE dokonano 36 transferów do ppe o wartości 0,4 mln zł

3 IKZE W 2018 ROKU

Według stanu na dzień 31 grudnia 2018 r. IKZE były prowadzone przez 41 instytucji finansowych:

- 9 zakładów ubezpieczeń na życie (na 26 zakładów ubezpieczeń na życie prowadzących działalność statutową),
- fundusze inwestycyjne zarządzane przez 16 towarzystw funduszy inwestycyjnych (na 61 towarzystw funduszy inwestycyjnych działających na rynku),
- 6 podmiotów prowadzących działalność maklerską (na 40 domów maklerskich działających na rynku i 9 banków prowadzących działalność maklerską),
- 1 bank komercyjny (na 32 działające banki komercyjne) oraz banki spółdzielcze zrzeszone w 2 bankach zrzeszających (na 549 działających banków spółdzielczych),
- dobrowolne fundusze emerytalne zarządzane przez 7 powszechnych towarzystw emerytalnych (na 10 powszechnych towarzystw emerytalnych działających na rynku).

3.1 Struktura osób posiadających IKZE według płci i wieku

Na koniec 2018 r. funkcjonowało 730,4 tys. IKZE, z czego 371,6 tys. (50,9%) umów zostało zawartych przez kobiety, a 358,8 tys. (49,1%) przez mężczyzn.

Tabela 11. Liczba IKZE w podziale na wiek i płeć

Kategoria wiekowa	2017			2018		
	kobiety	mężczyźni	razem	kobiety	mężczyźni	razem
do 30 lat	21 070	32 170	53 240	18 461	27 874	46 335
31-40 lat	75 565	91 002	166 567	75 510	92 904	168 414
41-50 lat	97 930	88 631	186 561	103 003	94 844	197 847
51-60 lat	108 186	84 321	192 507	113 806	88 355	202 161
61-65 lat	37 802	34 463	72 265	47 518	40 577	88 095
powyżej 65 lat	9 219	9 499	18 718	13 330	14 207	27 537
OGÓLEM	349 772	340 086	689 858	371 628	358 761	730 389

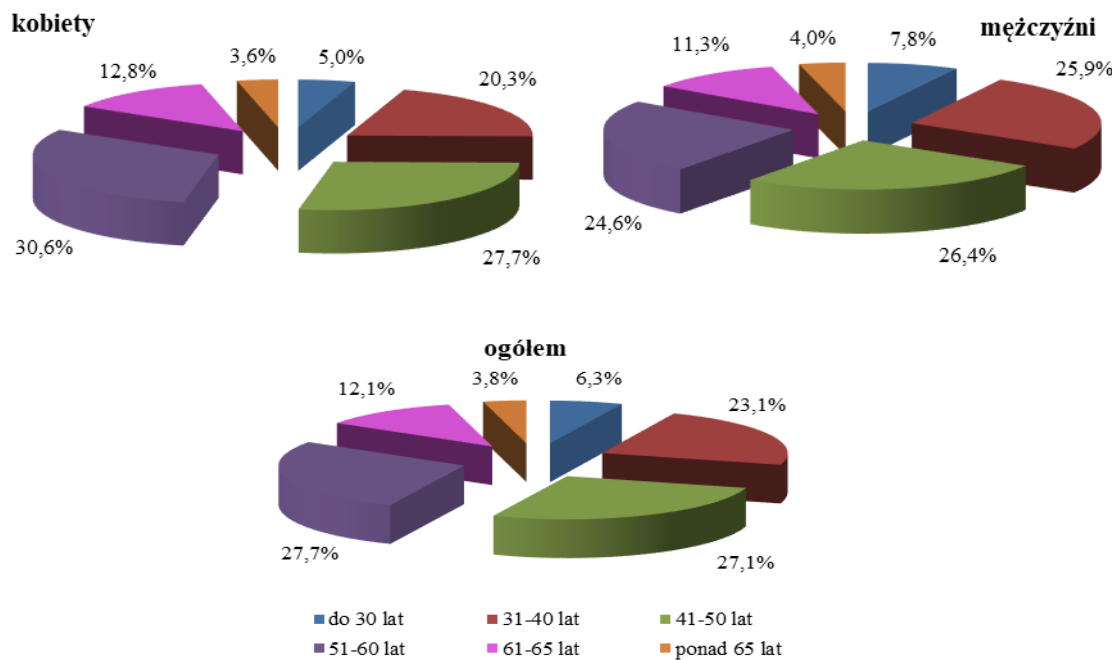
Źródło: Obliczenia własne

Największy udział w liczbie funkcjonujących IKZE ze względu na wiek, miały osoby z przedziałów wiekowych 51-60 lat oraz 41-50 lat. Udział osób ze wskazanych grup wiekowych w rynku wyniósł odpowiednio 27,7% i 27,1%. Wyraźnie niższy udział w liczbie IKZE miały natomiast osoby powyżej 65 lat (3,8%) i w wieku do 30 lat (6,3%).

Podobnie jak w przypadku IKE, na IKZE oszczędza więcej kobiet, jednak różnica jest mniejsza, niż w przypadku IKE

Mężczyźni w wieku do 40 lat chętniej niż kobiety wybierają IKZE

Wykres 9. Oszczędzający na IKZE według wieku i płci na koniec 2018 r.

Źródło: Obliczenia własne

3.2 Liczba IKZE według instytucji finansowych

Institucje finansowe uprawnione do prowadzenia IKZE obsługiwały na koniec 2018 r. 730,4 tys. kont, o 40,5 tys. kont więcej niż na koniec 2017 r. Dominującą pozycję wśród instytucji prowadzących IKZE utrzymały zakłady ubezpieczeń (61,2% udziału w rynku, spadek o 3,9 p.p.), ale ich pozycja ulega osłabieniu - głównie na rzecz funduszy inwestycyjnych (20,6% udziału w rynku, wzrost o 3,2 p.p.).

Na koniec 2018 r. istniało 730,4 tys. IKZE, o 40,5 tys. kont więcej niż na koniec 2017 r.

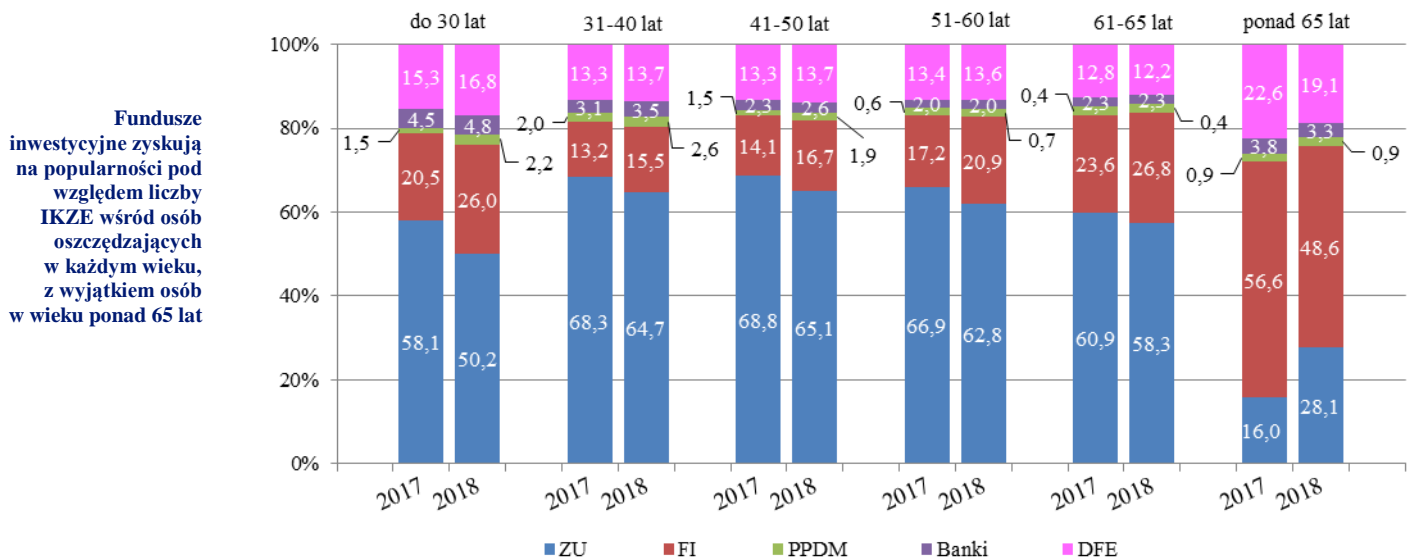
Tabela 12. Liczba IKZE według instytucji finansowych

Instytucje finansowe prowadzące IKZE	Liczba IKZE (w szt.)			Zmiana (w %)	Udział w liczbie ogółem (w %)		
	2016	2017	2018		2016	2017	2018
Zakłady ubezpieczeń	446 054	448 881	447 303	-0,4	69,4	65,1	61,2
Fundusze inwestycyjne	87 510	120 133	150 217	25,0	13,6	17,4	20,6
Podmioty prowadzące działalność maklerską	6 201	8 478	11 172	31,8	1,0	1,2	1,5
Banki	15 585	18 114	20 311	12,1	2,4	2,6	2,8
Dobrowolne fundusze emerytalne	87 762	94 252	101 386	7,6	13,6	13,7	13,9
OGÓLEM	643 112	689 858	730 389	5,9	100,0	100,0	100,0

Źródło: Obliczenia własne

Do 2016 r. najwięcej IKZE było obsługiwanych przez zakłady ubezpieczeń oraz dobrowolne fundusze emerytalne. W ostatnich latach na popularności wśród oszczędzających na IKZE zyskiwały fundusze inwestycyjne, w których na koniec 2017 r. było o 27 tys. więcej IKZE niż w dobrowolnych funduszach emerytalnych. Na koniec 2018 r. wspomniana różnica powiększyła się do poziomu 48,8 tys. kont.

Wykres 10. Struktura liczby IKZE według instytucji finansowych i wieku oszczędzających (w %)

Źródło: Obliczenia własne

Na koniec 2018 r. dominującą pozycję na rynku IKZE w większości grup wiekowych (z wyjątkiem osób w wieku powyżej 65 lat) utrzymały zakłady ubezpieczeń. Należy jednak zauważyć, że w porównaniu do 2017 r. spadł ich udział we wszystkich tych grupach wiekowych. Odstępstwo od dominującej pozycji zakładów ubezpieczeń stanowiła grupa oszczędzających w wieku ponad 65 lat, gdzie blisko 50% osób posiadało umowy o prowadzenie IKZE z funduszami inwestycyjnymi.

3.3 Wartość aktywów IKZE

Na dzień 31 grudnia 2018 r. wartość aktywów zgromadzonych na IKZE wyniosła 2,3 mld zł (o 0,6 mld zł więcej niż na koniec 2017 r.). Fundusze inwestycyjne i zakłady ubezpieczeń to instytucje, które na koniec 2018 r. zarządzały największymi kwotami aktywów IKZE - odpowiednio 1 083,5 mln zł i 635,1 mln zł.

Na koniec 2018 r. na IKZE zgromadzono aktywa o wartości 2,3 mld zł

Tabela 13. Aktywa IKZE według instytucji finansowych

Instytucje finansowe prowadzące IKZE	Wartość IKZE (w tys. zł)			Zmiana (w %)
	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2018	2018/2017
Zakłady ubezpieczeń	398 589	545 374	635 146	16,5
Fundusze inwestycyjne	407 884	719 629	1 083 451	50,6
Podmioty prowadzące działalność maklerską	57 045	94 260	119 354	26,6
Banki	66 600	106 702	156 208	46,4
Dobrowolne fundusze emerytalne	147 972	240 671	320 798	33,3
OGÓLEM	1 078 090	1 706 636	2 314 957	35,6

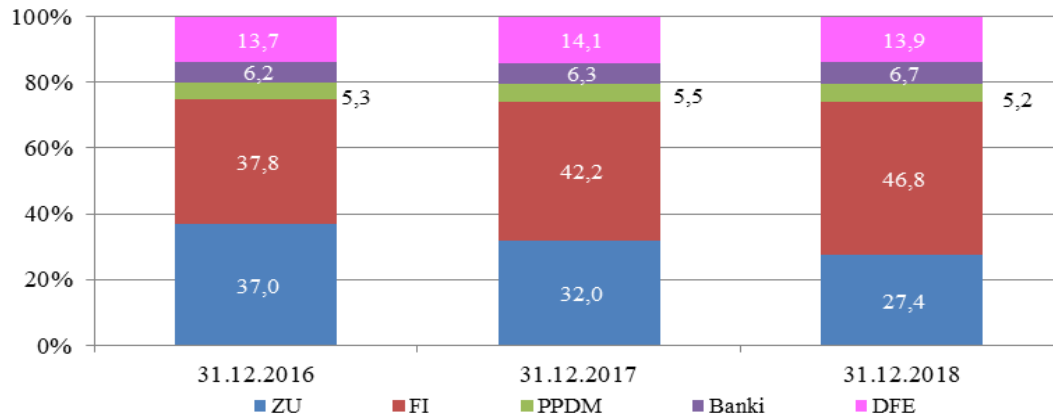
Źródło: Obliczenia własne

Na koniec 2018 r. najwyższą dynamikę wzrostu wartości aktywów IKZE w skali roku zanotowały fundusze inwestycyjne i banki (odpowiednio 50,6% i 46,4%). W przypadku pozostałych instytucji ta dynamika kształtowała się w przedziale 17%–33%. Fundusze inwestycyjne miały na koniec 2018 r. najwyższy udział w zagregowanych aktywach

IKZE (46,8%), notując również najwyższy wzrost tego udziału (o 4,6 p.p.) w skali roku. Podtrzymana została tym samym obserwowana we wcześniejszych latach tendencja utraty pozycji przez zakłady ubezpieczeń na rzecz funduszy inwestycyjnych – w 2018 r. w zakładach ubezpieczeń nastąpił najwyższy spadek ich udziału w zagregowanych aktywach IKZE (o 4,6 p.p.). Od końca 2016 r. fundusze inwestycyjne zarządzają wyższymi aktywami niż zakłady ubezpieczeń.

Wykres 11. Struktura aktywów IKZE według instytucji finansowych (w %)

Udział aktywów IKZE w zakładach ubezpieczeń maleje na rzecz wzrostu udziału głównie funduszy inwestycyjnych

Źródło: Obliczenia własne

3.4 Wpłaty na IKZE

Limit rocznych wpłat na IKZE (zgodnie z treścią Obwieszczenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej) obowiązujący w 2017 r. to 5 115,60 zł, a w 2018 r. - 5 331,60 zł.

W liczbie 730,4 tys. IKZE funkcjonujących na koniec 2018 r. 31,4% kont (229,5 tys.) zostało przez oszczędzających zasilone wpłatami (konta aktywne). Liczba takich kont wzrosła w skali roku o 31,5 tys. i wzrost zanotowano prawie we wszystkich rodzajach instytucji finansowych zarządzających IKZE. Najwyższy wzrost liczby tych kont miał miejsce w funduszach inwestycyjnych i dobrowolnych funduszach emerytalnych (odpowiednio o 17,7 tys. kont i 10,7 tys. kont). W bankach i podmiotach prowadzących działalność maklerską wzrost liczby kont aktywnych wyniósł łącznie 4,1 tys. kont. Jedynie w przypadku zakładów ubezpieczeń nastąpił spadek liczby kont, na które dokonywano wpłat (o 0,9 tys. kont).

Wpłaty na IKZE osoba oszczędzająca może odliczyć od podstawy opodatkowania

Najniższy udział liczby kont zasilanych wpłatami w relacji do funkcjonujących IKZE w danych instytucjach, zanotowano, analogicznie jak w 2017 r., w zakładach ubezpieczeń - 13,6%. W pozostałych instytucjach finansowych powyższy wskaźnik wahał się w przedziale od 34,6% do 77%.

W 2018 r. średnio 31,4% funkcjonujących IKZE zostało zasilonych wpłatami

Tabela 14. Liczba IKZE zasilanych wpłatami według instytucji finansowych

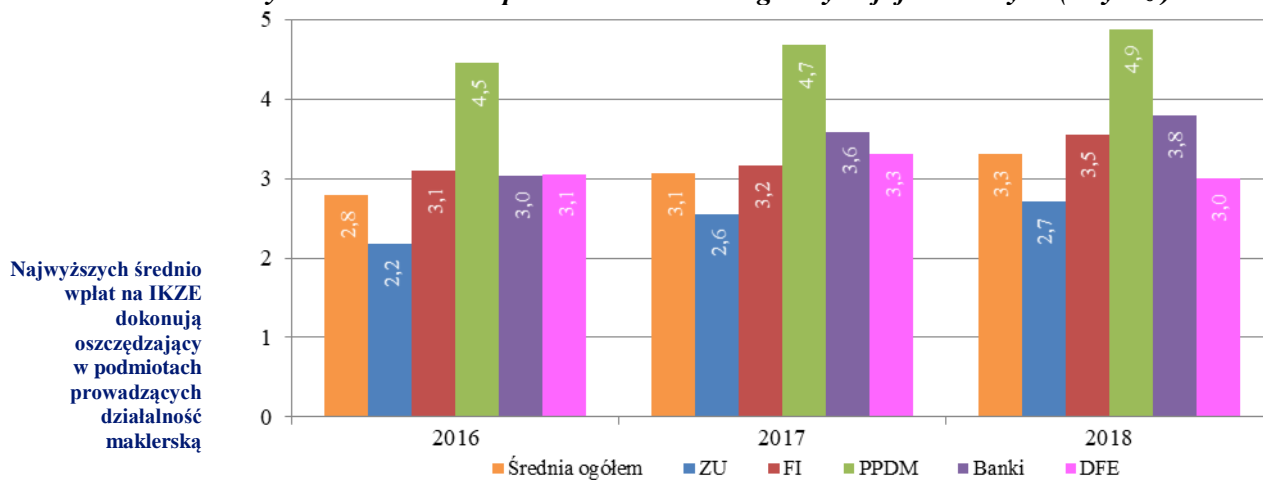
Instytucje finansowe prowadzące IKZE	Liczba IKZE zasilanych wpłatami (w szt.)			Zmiana (w %)	Wartość wpłat na IKZE (w tys. zł)			Zmiana (w %)
	2016	2017	2018	2018/2017	2016	2017	2018	2018/2017
Zakłady ubezpieczeń	62 416	61 595	60 657	-1,5	136 336	157 567	164 200	4,2
Fundusze inwestycyjne	71 099	93 920	111 571	18,8	219 940	297 459	395 784	33,1
Podmioty prowadzące działalność maklerską	5 164	6 861	8 600	25,3	23 035	32 100	41 944	30,7
Banki	10 395	11 203	13 571	21,1	31 498	40 220	51 425	27,9
Dobrowolne fundusze emerytalne	20 529	24 404	35 072	43,7	62 771	80 844	105 474	30,5
OGÓLEM	169 603	197 983	229 471	15,9	473 580	608 190	758 827	24,8

Źródło: Obliczenia własne

Na IKZE wpłacono
w 2018 r.
758,8 mln zł

Obok wzrostu liczby kont zasilanych wpłatami, w 2018 r. nastąpił również wzrost wpłaconych kwot w porównaniu do 2017 r. Oszczędzający na IKZE wpłacili w 2018 r. łącznie 758,8 mln zł, a w 2017 r. 608,2 mln zł (wzrost o 150,6 mln zł).

Wykres 12. Średnia wpłata na IKZE według instytucji finansowych (w tys. zł)

Najwyższych średnio wpłat na IKZE dokonują oszczędzający w podmiotach prowadzących działalność maklerską

Źródło: Obliczenia własne

Oszczędzający na IKZE wpłacili w 2018 r. na swoje konto średnio kwotę 3,3 tys. zł, o 0,2 tys. zł więcej niż w 2017 r. W przekroju instytucjonalnym widoczne jest duże zróżnicowanie wysokości przeciętnej wpłaty: od 2,7 tys. zł w zakładach ubezpieczeń do 4,9 tys. zł w podmiotach prowadzących działalność maklerską. Średnią wpłatę na wyższym poziomie niż w 2017 r. zanotowano w większości instytucji finansowych prowadzących IKZE. W 2018 r., podobnie jak w latach poprzednich, niższych średnio wpłat w porównaniu do poprzedniego roku, dokonywali posiadacze IKZE w dobrowolnych funduszach emerytalnych.

Tabela 15. Wskaźnik aktywnych IKZE (w %)

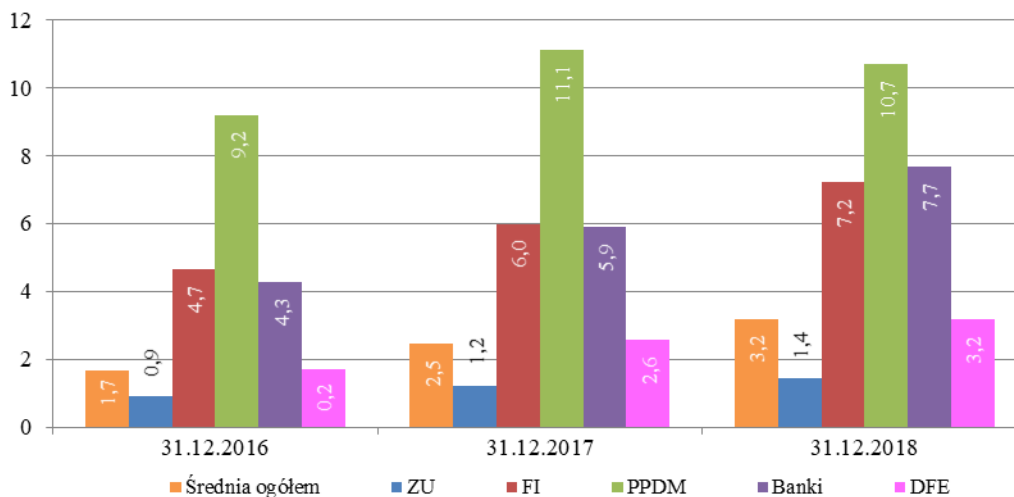
Institucje finansowe prowadzące IKZE	2016	2017	2018	Zmiana 2018/2017 (w p.p.)
Zakłady ubezpieczeń	14,0	13,7	13,6	-0,1
Fundusze inwestycyjne	81,2	78,2	74,3	-3,9
Podmioty prowadzące działalność maklerską	83,3	80,9	77,0	-3,9
Banki	66,7	61,8	66,8	5,0
Dobrowolne fundusze emerytalne	23,4	25,9	34,6	8,7
OGÓLEM	26,4	28,7	31,4	2,7

Źródło: Obliczenia własne

3.5 Średni stan konta IKZE

Na koniec 2018 r. osoba oszczędzająca na IKZE zgromadziła na swoim koncie przeciętnie kwotę 3,2 tys. zł, czyli o 0,7 tys. zł więcej niż na koniec 2017 r.

Wykres 13. Średnia wartość rachunku IKZE według instytucji finansowych (w tys. zł)

Od początku funkcjonowania IKZE najwyższe kwoty gromadzą posiadacze tych kont w podmiotach prowadzących działalność maklerską

Źródło: Obliczenia własne

Biorąc pod uwagę rodzaj instytucji finansowej prowadzącej IKZE, najwyższe kwoty zgromadzili posiadacze IKZE w podmiotach prowadzących działalność maklerską (10,7 tys. zł), a najniższe w zakładach ubezpieczeń (1,4 tys. zł), czyli analogicznie jak w przypadku IKE. Podmioty prowadzące działalność maklerską, mimo dominującej pozycji pod względem przeciętnej wartości zgromadzonych środków na IKZE, jako jedyne instytucje zanotowały obniżenie tej wartości o 0,4 tys. zł na koniec 2018 r., w porównaniu do stanu na koniec 2017 r. W pozostałych instytucjach finansowych prowadzących IKZE średnia wartość rachunku IKZE wzrosła - najwyższy wzrost przeciętnej wartości rachunku IKZE zanotowały banki i fundusze inwestycyjne (odpowiednio o 1,8 tys. zł i 1,2 tys. zł).

3.6 Liczba otwieranych IKZE

W 2018 r. otwartych zostało 74,8 tys. nowych IKZE, czyli o 12,2 tys. kont więcej niż w 2017 r. Wzrost liczby otwieranych IKZE w skali roku nastąpił w dobrowolnych funduszach emerytalnych (o 16,9 tys. kont), podmiotach prowadzących działalność maklerską (o 0,6 tys. kont) i w bankach (o 0,2 tys. kont). W pozostałych instytucjach otwarto mniej nowych IKZE niż w 2017 r. (łącznie o 5,5 tys. kont).

Tabela 16. Liczba otwartych IKZE według instytucji finansowych

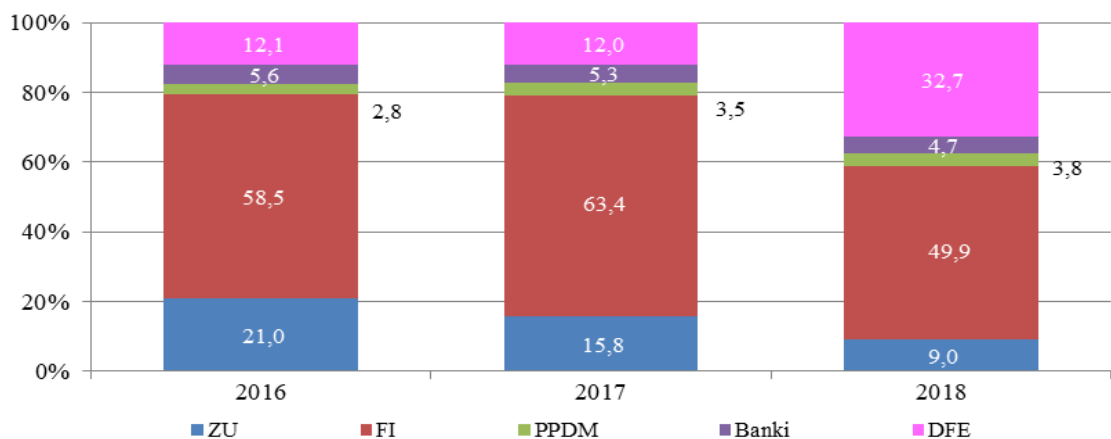
Instytucje finansowe prowadzące IKZE	Liczba otwartych IKZE (w szt.)			Zmiana (w %)
	2016	2017	2018	2018/2017
Zakłady ubezpieczeń	13 439	9 903	6 744	-31,9
Fundusze inwestycyjne	37 422	39 686	37 296	-6,0
Podmioty prowadzące działalność maklerską	1 808	2 165	2 814	30,0
Banki	3 551	3 306	3 492	5,6
Dobrowolne fundusze emerytalne	7 737	7 501	24 409	225,4
OGÓLEM	63 957	62 561	74 755	19,5

Źródło: Obliczenia własne

W 2018 r. najwięcej nowych IKZE otwarto w funduszach inwestycyjnych (37,3 tys. kont, udział w rynku na poziomie 49,9%). Mimo najwyższego udziału otwartych IKZE w ogólnym liczbie nowych IKZE w tych instytucjach, zanotowały one, w porównaniu do 2017 r., spadek liczby nowych IKZE (o 6%), jednak najwyższy spadek nowych IKZE nastąpił w zakładach ubezpieczeń (o 31,9%). W dobrowolnych funduszach emerytalnych powstało z kolei ponad 3-krotnie więcej nowych IKZE niż w 2017 r., czyli 24,4 tys. kont (32,7% udział). Należy zaznaczyć, iż z tego 10,6 tys. kont (43,2%) to IKZE założone w związku z dokonaniem wypłaty transferowej, głównie z Pekao DFE do PZU DFE zarządzanego przez PTE PZU SA, w efekcie przejęcia zarządzania. Najmniej IKZE powstało w podmiotach prowadzących działalność maklerską (2,8 tys. kont, 3,8% udział).

Istotnie wzrósł udział dobrowolnych funduszy emerytalnych w liczbie otwieranych IKZE, jednak 43,2% otwartych IKZE to efekt zmiany zarządzającego funduszem

Wykres 14. Struktura otwartych IKZE według instytucji finansowych (w %)

Źródło: Obliczenia własne

3.7 Wyплаты, zwroty oraz wypłaty transferowe dotyczące IKZE

3.7.1 Wypłaty z IKZE

Wypłata środków zgromadzonych na IKZE zgodnie z przepisem art. 34a ust. 1 ustawy o IKE oraz IKZE następuje:

- 1) na wniosek oszczędzającego, po osiągnięciu przez niego wieku 65 lat oraz pod warunkiem dokonywania wpłat na IKZE co najmniej w 5 latach kalendarzowych,
- 2) na wniosek osób uprawnionych do środków zgromadzonych na IKZE zmarłego oszczędzającego.

Zgodnie z przepisem art. 34a ust. 2 ustawy o IKE oraz IKZE wypłata może być, w zależności od wniosku oszczędzającego albo osoby uprawnionej, dokonywana jednorazowo lub w ratach.

Od kwoty wypłat z IKZE (także wypłat na rzecz osoby uprawnionej na wypadek śmierci oszczędzającego) pobierany jest zryczałtowany podatek w wysokości 10% przychodu.

Ponieważ 2017 r. był szóstym rokiem funkcjonowania IKZE, po raz pierwszy możliwe stało się spełnienie przez oszczędzających jednego z warunków koniecznych do wypłaty, tj. minimalnego okresu dokonywania wpłat na IKZE (5 lat). Do 2016 r. możliwa była jedynie realizacja wypłat na rzecz osób uprawnionych po śmierci oszczędzającego na IKZE.

Od kwoty wypłat z IKZE pobierany jest zryczałtowany podatek w wysokości 10% przychodu

Tabela 17. Wypłaty z IKZE (jednorazowe i w ratach) według instytucji finansowych

Instytucje finansowe prowadzące IKZE	Liczba wypłat z IKZE (w szt.)			Zmiana (w %)	Wartość dokonanych wypłat z IKZE (w tys. zł)			Zmiana (w %)
	2016	2017	2018	2018/2017	2016	2017	2018	2018/2017
Zakłady ubezpieczeń	169	160	217	35,6	405	752	1 352	79,8
Fundusze inwestycyjne	89	173	275	59,0	342	989	2 086	110,9
Podmioty prowadzące działalność maklerską	1	1	4	300,0	14	1	86	8 500,0
Banki	10	9	11	22,2	68	74	77	4,1
Dobrowolne fundusze emerytalne	21	69	115	66,7	87	257	820	219,1
OGÓLEM	290	412	622	51,0	916	2 073	4 421	113,3

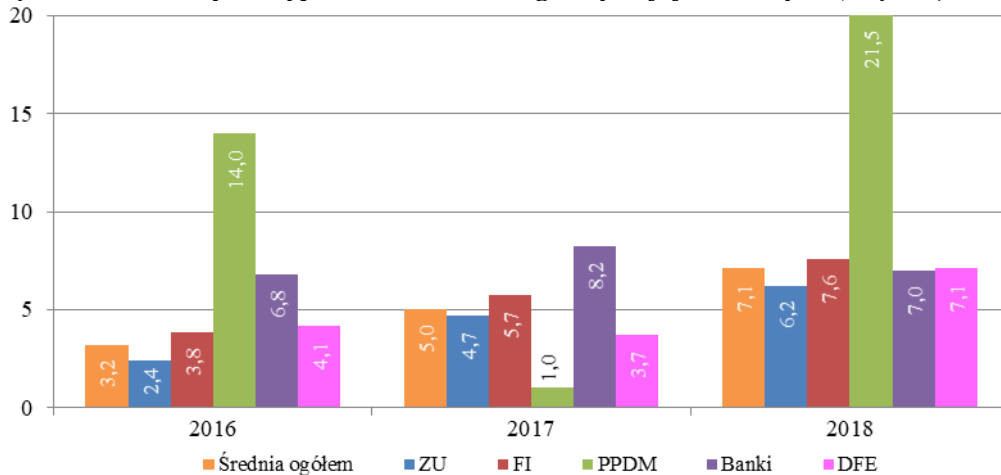
Od 2017 r. wypłaty z IKZE mogą być realizowane nie tylko dla osób uprawnionych po śmierci oszczędzającego, lecz również dla oszczędzających

Źródło: Obliczenia własne

Oszczędzający na IKZE lub osoby uprawnione do wypłaty środków po śmierci oszczędzającego na IKZE mają możliwość wypłaty zgromadzonych aktywów jednorazowo lub w ratach. W latach 2016-2017 żadna z instytucji finansowych obsługujących IKZE nie dokonała wypłaty w ratach, natomiast w 2018 r. złożono jedną dyspozycję wypłaty w ratach zgromadzonych na IKZE aktywów.

W 2018 r. zostało zrealizowanych 0,6 tys. wypłat (0,4 tys. wypłat w 2017 r.) na łączną kwotę 4,4 mln zł (2,1 mln zł w 2017 r.). Większość dyspozycji wypłat złożyli oszczędzający w funduszach inwestycyjnych i zakładach ubezpieczeń (79,1%). Przeciętna wypłata dla oszczędzającego na IKZE lub uprawnionego do wypłaty wyniosła 7,1 tys. zł (5 tys. zł w 2017 r.). Najwyższą przeciętną wypłatę otrzymali w 2018 r. oszczędzający na IKZE w podmiotach prowadzących działalność maklerską (21,5 tys. zł), zaś najniższą realizujący wypłaty w zakładach ubezpieczeń (6,2 tys. zł).

Wykres 15. Przeciętna wypłata z IKZE według instytucji finansowych (w tys. zł)

Najwyższe przeciętnie wypłaty realizowali uprawnieni do wypłaty lub oszczędzający na IKZE w podmiotach prowadzących działalność maklerską

Źródło: Obliczenia własne

3.7.2 Zwroty z IKZE

Zgodnie z przepisem art. 37 ust. 1 ustawy o IKE oraz IKZE, oszczędzający na IKZE mają możliwość dokonania zwrotu zgromadzonych środków. Zwrot środków zgromadzonych na IKZE następuje w przypadku, gdy umowa o prowadzenie IKZE została wypowiedziana przez którąkolwiek ze stron lub wygasła z innych przyczyn (np. oszczędzający odstąpił od umowy). Równoznacznie ze zwrotem traktuje się pozostawienie środków zgromadzonych na IKZE, jeżeli umowa o prowadzeniu IKZE wygasła, a nie zostały spełnione warunki do dokonania wypłaty lub wypłaty transferowej. Instytucja finansowa przed dokonaniem zwrotu jest zobowiązana do potrącenia podatku od dochodu oszczędzającego na IKZE według obowiązującej skali podatkowej.

Wzrósł udział posiadaczy IKZE w funduszach inwestycyjnych, podejmujących decyzję o likwidacji konta IKZE poprzez złożenie dyspozycji zwrotu zgromadzonych środków

W 2018 r. zrealizowano 20,1 tys. dyspozycji zwrotu środków z IKZE (o 6,8 tys. więcej niż w 2017 r.), a zwrócone kwoty z tego tytułu w kwocie 48 mln zł były wyższe o 12,6 mln zł od kwoty zwrotów w 2017 r. Najwięcej dyspozycji zwrotu środków z IKZE zrealizowanych zostało w dobrowolnych funduszach emerytalnych (37,1% liczby zwrotów), a ich wartość wyniosła 8,3 mln zł (17,4% wartości zwrotów). W liczbie 7,5 tys. zwrotów zrealizowanych w dobrowolnych funduszach emerytalnych prawie 94% dotyczyło dyspozycji zwrotu środków członków DFE Pekao w związku z przejęciem zarządzania przez PTE PZU SA. Wartościowo najwięcej zwrotów wypłacono w zakładach ubezpieczeń (22 mln zł, 45,8% udział).

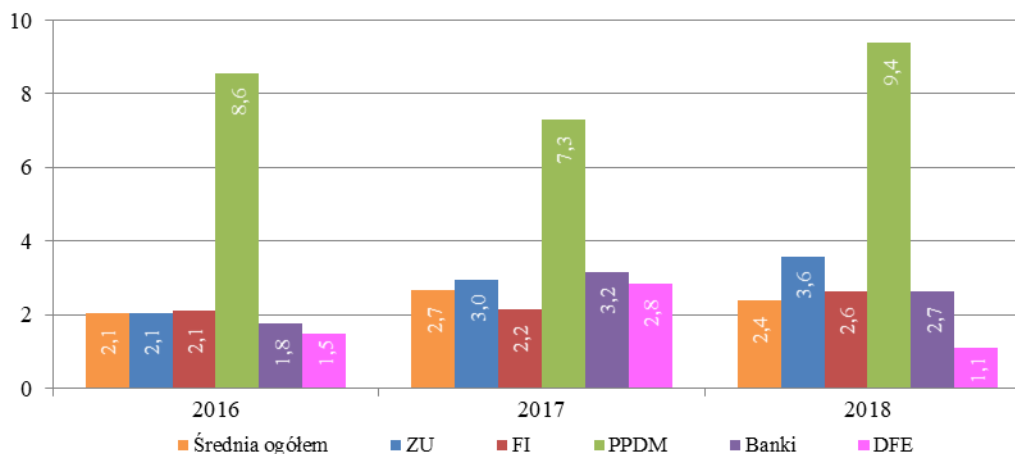
Tabela 18. Zwroty z IKZE według instytucji finansowych

Instytucje finansowe prowadzące IKZE	Liczba zwrotów z IKZE (w szt.)			Zmiana (w %)	Wartość zwrotów dokonanych z IKZE (w tys. zł)			Zmiana (w %)
	2016	2017	2018	2018/2017	2016	2017	2018	2018/2017
Zakłady ubezpieczeń	9 710	6 766	6 139	9 710	19 996	20 026	21 999	9,9
Fundusze inwestycyjne	2 928	5 151	5 572	2 928	6 200	11 084	14 606	31,8
Podmioty prowadzące działalność maklerską	67	73	96	67	574	532	901	69,4
Banki	518	411	814	518	912	1 302	2 159	65,8
Dobrowolne fundusze emerytalne	937	857	7 452	937	1 395	2 440	8 348	242,1
OGÓLEM	14 160	13 258	20 073	14 160	29 077	35 384	48 013	35,7

Źródło: Obliczenia własne

Najwyższą przeciętnie kwotę zwrotu otrzymali w 2018 r. rezygnujący z IKZE w podmiotach prowadzących działalność maklerską (9,4 tys. zł), a najniższą w dobrowolnych funduszach emerytalnych (1,1 tys. zł).

Wykres 16. Przeciętny zwrot z IKZE według instytucji finansowych (w tys. zł)

Źródło: Obliczenia własne

3.7.3 Transfery IKZE

Decyzję o zmianie instytucji finansowej prowadzącej IKZE podjęła w 2018 r. zdecydowanie większa liczba osób niż w 2017 r., jednak wzrost liczby transferów przychodzących do instytucji finansowych prowadzących IKZE, jak również wychodzących do innych instytucji dotyczył głównie transferów w ramach powszechnych towarzystw emerytalnych zarządzających dobrowolnymi funduszami emerytalnymi. To skutek przejścia zarządzania DFE Pekao przez PTE PZU SA od Pekao PTE S.A.

Tabela 19. Transfery na IKZE według instytucji finansowych

Instytucje finansowe prowadzące IKZE	Liczba transferów do IKZE (w szt.)			Wartość transferów do IKZE (w tys. zł)		
	2016	2017	2018	2016	2017	2018
Zakłady ubezpieczeń	64	83	125	64	624	934
Fundusze inwestycyjne	201	280	670	201	2 232	6 960
Podmioty prowadzące działalność maklerską	82	102	147	82	761	2 574
Banki	188	62	70	188	463	655
Dobrowolne fundusze emerytalne	462	222	9 916	462	1 962	88 510
OGÓLEM	997	749	10 928	997	6 042	99 633

Źródło: Obliczenia własne

W 2018 r. przyjęto na IKZE 10,9 tys. transferów (0,7 tys. transferów w 2017 r.), z czego 9,9 tys. transferów, czyli około 90% stanowiły transfery do DFE, zarówno w ujęciu ilościowym, jak i wartościowym.

Tabela 20. Transfery z IKZE według instytucji finansowych

Instytucje finansowe prowadzące IKZE	Liczba transferów z IKZE (w szt.)			Wartość transferów z IKZE (w tys. zł)		
	2016	2017	2018	2016	2017	2018
Zakłady ubezpieczeń	242	337	1 743	242	2 505	13 256
Fundusze inwestycyjne	129	168	254	129	1 775	3 235
Podmioty prowadzące działalność maklerską	23	60	69	23	601	637
Banki	47	113	135	47	966	1 346
Dobrowolne fundusze emerytalne	42	53	8 863	42	563	81 277
OGÓLEM	483	731	11 064	483	6 410	99 751

Źródło: Obliczenia własne

Na wniosek oszczędzających posiadających rachunek IKZE, w 2018 r. instytucje finansowe dokonały 11,1 tys. wypłat transferowych do innego IKZE (0,7 tys. transferów w 2017 r.), z czego 8,9 tys. transferów dokonanych zostało przez powszechne towarzystwa emerytalne zarządzające DFE.

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Oszczędzający na IKE według wieku i płci na koniec 2018 r.	11
Wykres 2. Struktura liczby IKE według instytucji finansowych i wieku oszczędzających (w %).....	12
Wykres 3. Struktura aktywów IKE według instytucji finansowych (w %).....	13
Wykres 4. Średnia wpłata na IKE według instytucji finansowych (w tys. zł).....	14
Wykres 5. Średnia wartość rachunku IKE według instytucji finansowych (w tys. zł).....	15
Wykres 6. Struktura otwartych IKE według instytucji finansowych (w %).....	16
Wykres 7. Przeciętna wypłata z IKE według instytucji finansowych (w tys. zł)	18
Wykres 8. Przeciętny zwrot z IKE według instytucji finansowych (w tys. zł).....	19
Wykres 9. Oszczędzający na IKZE według wieku i płci na koniec 2018 r.	23
Wykres 10. Struktura liczby IKZE według instytucji finansowych i wieku oszczędzających (w %)	24
Wykres 11. Struktura aktywów IKZE według instytucji finansowych (w %).....	25
Wykres 12. Średnia wpłata na IKZE według instytucji finansowych (w tys. zł)	26
Wykres 13. Średnia wartość rachunku IKZE według instytucji finansowych (w tys. zł)	27
Wykres 14. Struktura otwartych IKZE według instytucji finansowych (w %)	28
Wykres 15. Przeciętna wypłata z IKZE według instytucji finansowych (w tys. zł).....	30
Wykres 16. Przeciętny zwrot z IKZE według instytucji finansowych (w tys. zł)	31

SPIS TABEL

Tabela 1. Liczba IKE w podziale na wiek i płeć (w szt.)	10
Tabela 2. Liczba IKE według instytucji finansowych.....	11
Tabela 3. Aktywa IKE według instytucji finansowych	12
Tabela 4. IKE zasilane wpłatami według instytucji finansowych	14
Tabela 5. Wskaźnik aktywnych IKE według instytucji finansowych (w %)	15
Tabela 6. Liczba otwartych IKE według instytucji finansowych	16
Tabela 7. Wypłaty ogółem (jednorazowe i w ratach) z IKE według instytucji finansowych.....	17
Tabela 8. Całkowite zwroty z IKE według instytucji finansowych	19
Tabela 9. Transfery do IKE według instytucji finansowych	20
Tabela 10. Transfery z IKE według instytucji finansowych	21
Tabela 11. Liczba IKZE w podziale na wiek i płeć.....	22
Tabela 12. Liczba IKZE według instytucji finansowych	23
Tabela 13. Aktywa IKZE według instytucji finansowych.....	24
Tabela 14. Liczba IKZE zasilanych wpłatami według instytucji finansowych	26
Tabela 15. Wskaźnik aktywnych IKZE (w %).....	27
Tabela 16. Liczba otwartych IKZE według instytucji finansowych	28
Tabela 17. Wypłaty z IKZE (jednorazowe i w ratach) według instytucji finansowych	29
Tabela 18. Zwroty z IKZE według instytucji finansowych.....	31
Tabela 19. Transfery na IKZE według instytucji finansowych	32
Tabela 20. Transfery z IKZE według instytucji finansowych	32

KNF

**KOMISJA
NADZORU
FINANSOWEGO**

**URZĄD KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO
ul. Piękna 20
00-549 Warszawa**

**tel. (+48 22) 262-50-00
fax (+48 22) 262-51-11
e-mail: knf@knf.gov.pl**

www.knf.gov.pl